

Undervisningsmateriale til årsmøderne 2016

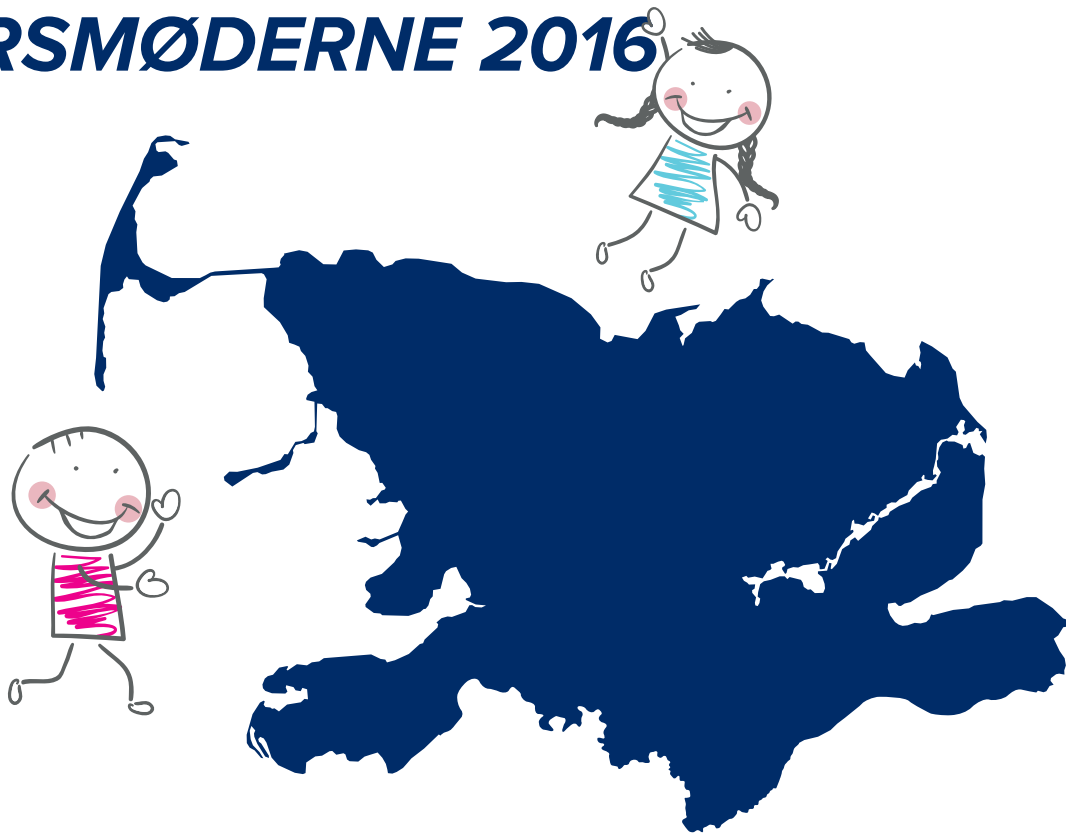
Kan downloades her

www.syfo.de/aarsmoede/undervisningsmateriale

eller

www.skoleforeningen.org/aarsmoede-2016-undervisningsmateriale

ÅRSMØDERNE 2016

INTRO

Det er 400 år siden, at William Shakespeare døde. Han efterlod os mange vendinger og talemåder fra sine værker.

Det fik os til at tænke **”to be or not to be Sydslesviger”**, er det ikke det, det hele drejer sig om: at være eller ikke være en del af mindretallet – og hvorfor? Kan det gradbøjes, og hvem skal bestemme hvem og hvad, mindretallet er eller ikke er?

Vi vil gerne have os alle til at tænke på, hvad Sydslesvig og mindretallet netop betyder for mig – dig, for os og for fremtiden – har det overhovedet en betydning?!

Derfor spørger vi lidt provokerende:

Sydslesvig – hvad rager det dig?

Vi vil gerne åbne op for en diskussion omkring mindretallet. Derfor er det vigtigt at fremhæve, at det er et spørgsmål – til dig til alle – og ikke et afvisende udsagn.

Hvor meget skal man lægge i at være en del af mindretallet? Er det nok at sende sit barn i dansk skole og samtidig ikke interessere sig for, hvad der ligger bag? Går valget ud over skoledagen, eller kan man som forælder godt leve en udelukkende tysk tilværelse og tro, at børnene finder sig tilrette i den danske skole med dansk sprog og kultur – helt alene? Hvordan kan vi alle være med til at skabe sammenhæng for de nye og unge generationer?

Vi håber at kunne fremprovokere erkendelsen af, at det kommer os alle sammen ved, og at der er en mening med at være en del af mindretallet!

SSF er tovholder, men årsmøderne er mindretallets store fest, og årsmødeudvalget har et ønske om, at eleverne kan og vil forholde sig til mottoet og til det at være en del af mindretallet – af mindretallets fremtid. Der er ingen forkerte svar, det er elevernes vinke og syn, vi gerne vil have frem.

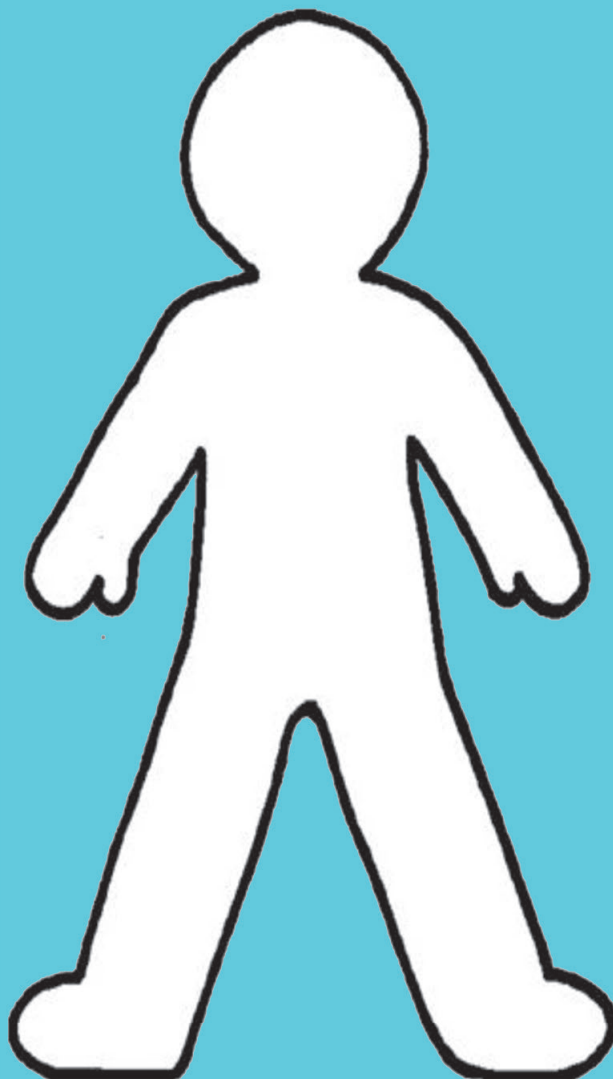
Materialet, der følger med denne skrivelse, er ment som hjælp og udgangspunkt til undervisningen; så tag fat i et eller flere punkter, i grupper, på klassen eller individuelt for at udarbejde et produkt.

Sydslesvig – hvad rager det dig?

Undervisningsideer 1.-6. klasse

- **Mal dine sprog!**

Mal dine sprog på figuren herunder (dansk, tysk, frisisk, plattysk, sønderjysk, engelsk, tyrkisk, andre sprog?) Gå rundt i klassen, og fortæl en kammerat om din tegning og dine sprog.

- **Hvad betyder „Hvad rager det dig?“ egentlig?**

Undersøg og tal om det sproglige udtryk. Lav en fælles brainstorm, kig i ordbogen fx ordnet.dk, og tal om lignende udtryk som fx ”rager mig en fjer/høstblomst/papand”.

- **Hvad er typisk dansk for dig?**

Lav en fælles brainstorm på klassen og/eller din egen på et stykke papir. Eller lav en liste inddelt i navneord/substantiver, udsagnsord/verber og tillægsord/adjektiver enkeltvis eller fælles. Tal om dét, I har skrevet.

- **Nævn nogle traditioner, som I holder fast i derhjemme.**

Tænk – par – del (Cooperative learning-struktur) Del det, du har skrevet, ind i ”typisk dansk” og ”typisk tysk”.

Diskuter forskelle og ligheder. Lav en collage eller andet produkt, der illustrerer det, I har fundet ud af.

- **Præsenter en dansk sang, som du rigtig god kan lide**

Præsenter din yndlingsang for klassen, vis den evt. på youtube eller afspil den for klassen. Fortæl, hvorfor du godt kan lide den. Fortæl desuden om, hvor du har lært den at kende – fx i skolen, i radioen/på internettet, i Danmark eller ved et andet arrangement i Sydslesvig...?

- **Samtale og refleksion**

Dobbeltcirkel (Cooperative learning-struktur)/par- eller gruppearbejde med opsamlende samtale i klassen:

Hvad betyder det for dig at gå på dansk skole?	Hvilke sprog taler du? (Dansk, tysk, frisisk, plattysk, sønderjysk, engelsk eller andre sprog)?
Hvorfor – eller hvorfor tror du – har dine forældre valgt, at du skal gå på en dansk skole?	Hvilke danske medier kender du og bruger du i fritiden? (TV, internet, radio, bøger, tegneserier osv.)
Hvad har du lært i skolen om mindretallet? – historie, politik, kultur, kirke eller andet?	Taler du dansk andre steder end i skolen? Hvis ja, hvor?
Har dine forældre også gået på dansk skole? Hvad fortæller de om det?	Hvad oplever du i din fritid i det danske mindretal? (Sport/ungdomsforening, spejder/FDF/FPF, den danske kirke, SSF eller andet ...)
Hvad fortæller du dine tyske venner om det at være en del af det danske mindretal? Hvordan reagerer de?	<i>Egne spørgsmål om sprog, kultur og identitet</i>

Sydslesvig – hvad rager det dig?

Undervisningsideer 7.-10. klasse

- **Hvad betyder „Hvad rager det dig?“ egentlig?**
Undersøg og tal om det sproglige udtryk. Lav en fælles brainstorm, kig i ordbogen fx ordnet.dk, og tal om lignende udtryk som fx ”Det rager mig en fjer/høstblomst/papand”.
- **Hvad er typisk dansk for dig?**
(Cooperative learning-struktur: Tænk – par – del)
Lav en fælles liste i grupper, og vælg dernæst ord, der passer bedst til dig. Lav fx en collage, gerne som et puslespil, hvor du fremhæver ”din brik”. Eller fremstil et andet produkt. (Se bilag)
- **Nævn nogle traditioner, som I holder fast i derhjemme.**
(Cooperative learning-struktur: Tænk – par – del)
Kan man dele dem ind i ”typisk dansk” og ”typisk tysk”? Diskutér forskelle og ligheder. Lav et selvvalgt produkt, der illustrerer jeres ord og overvejelser.
- **Præsenter din danske yndlingsang for klassen.**
Vis den evt. på youtube, og fortæl hvorfor du godt kan lide den, hvad den betyder for dig. Hvor har du lært den at kende? Fx i skolen, hørt i radioen/ på internettet, i Danmark, ved et andet arrangement i Sydslesvig...
- **Dramatisering**
Dan 3-mandsgrupper. Lav et lille rollespil, hvor to af jer møder en fremmed, som ikke ved hvad en sydslesviger eller det danske mindretal er. Dramatiseringen skal indeholde ordene „sprog“, „kultur“ og „identitet“.
- **Historisk oversigt over mindretallets historie**
Lav en historisk oversigt over mindretallets historie. Nævn fx årstallene 1848-1850, 1864, 1955, 1920, 2014 og fremtiden 2020. Alle medier er tilladt.
- **Samtale og refleksion**
Dobbeltcirkel (Cooperative learning-struktur)/par- eller gruppearbejde med opsamlende samtale i klassen:

• **Samtale og refleksion**

Dobbeltcirkel (Cooperative learning-struktur)/par- eller gruppearbejde med opsamlende samtale i klassen:

Hvad kommer Sydslesvig og mindretallet dig ved? Føler du dig som en del af mindretallet? Hvis ja, hvordan?	Hvis du selv måtte vælge, ville du så stadig gå på dansk skole? Begrund dit svar!
Taler du dansk andre steder end i skolen? Hvis ja, hvor?	Hvad oplever du i din fritid i det danske mindretal? (Sport/ungdomsforening, spejder/FDF/FPF, den danske kirke, SSF eller andet ...)
Hvad har du lært i skolen om mindretallet? – historie, politik, kultur, kirke eller andet?	Hvad fortæller du andre om det danske, du er en del af og lever i?
Kender du en, der taler frisisk?	Hvad vil du efter endt skolegang, og indebærer det, at du kan fastholde det danske?
Forklar, hvad en sydslesviger er!	Hvis du får børn som voksen – skal de så gå på dansk skole? Hvorfor/ Hvorfor ikke?
Hvilke sprog taler du? (Dansk, tysk, frisisk, plattysk, sønderjysk, engelsk eller andre sprog?)	Fortæl, hvad du ved om det frisiske mindretal!
Hvad laver du i din fritid? Er det mest dansk eller tysk?	<i>Egne spørgsmål om sprog, kultur og identitet</i>

Sydslesvig – hvad rager det dig?

Undervisningsideer 11.-12. årgang

- **Hvad betyder „Hvad rager det dig?“ egentlig?**
Undersøg og tal om det sproglige udtryk. Lav en fælles brainstorm, kig i ordbogen fx ordnet.dk, og tal om lignende udtryk som fx ”Det rager mig en fjer/høstblomst/papand”.
- **Hvad er typisk dansk eller sydslesvigsk for dig?**
(Cooperative learning-struktur: Tænk – par – del)
Lav en fælles liste i grupper, og vælg dernæst ord, der passer bedst til dig. Fremstil et produkt, der illustrerer jeres svar/lister.
- **Diskutér forskelle og ligheder på „typisk dansk“ og „typisk tysk“**
Lav fx et kort indslag som en nyhedsudsendelse med udgangspunkt i forskelle og ligheder. Send den til årsmødeudvalget – så vi kan lægge den på Sydslesvigsk Forenings hjemmeside.
- **Lav en kort historisk oversigt over mindretallets historie**
Nævn fx årstallene 1848-1850, 1864, 1955, 1920, 2014 og fremtiden 2020. Alle medier/produkter er tilladt.
- **Debat**
Lav en debat med fiktive repræsentanter fra Sydslesvig, Danmark og Tyskland med overskriften ”Sydslesvig – hvad rager det dig?”
Aftal internt positioner som fx pro/ kontra, interesseret, ligeglad etc.
Reflekter og samtal bagefter debatrunden forløb.
- **Design en jobbeskrivelse**
til en sydslesvigsambassadør/en stilling i mindretallet.
Hvad er vigtigt?

• **Samtale og refleksion**

Dobbeltcirkel (Cooperative learning-struktur)/par- eller gruppearbejde med opsamlende samtale i klassen:

Hvad kommer Sydslesvig og mindretallet dig ved?	Føler du dig som en del af mindretallet? Begrund dit svar.
Er det nemmere, at vi som mindretal assimileres og derigennem bliver en del af den tyske flertalsbefolkning? Gør det en forskel?	Synes du, det er vigtigt, at det danske mindretal også eksisterer om 20 år? Begrund dit svar. Hvad kan du gøre for, at mindretallet bliver ved med at eksistere?
Hvad laver du i din fritid? Er det mest dansk eller tysk?	Hvad vil du efter endt studentereksamen? Vil du til Danmark eller blive i Sydslesvig, Tyskland? Begrund dit svar.
Gør du noget for at fortælle andre om det danske, du lever i? Hvis ja, hvad? Hvis nej, hvorfor?	Taler du dansk andre steder end i skolen? Hvis ja, hvor?
Hvad skal der til for, at du kan være en aktiv kulturbærer for mindretallet?	Vil du – eller kan du forestille dig – at vende tilbage til mindretallet efter endt studiegang eller lign.? Begrund dit svar.
Hvad er positivt ved at være en del af mindretallet? Hvad er negativt?	Er du bevidst om din mindretalsidentitet? Begrund hvorfor/hvorfor ikke.

I hvilke sammenhænge har du hørt om mindretallets historie, politik eller kultur?	Kan "det at være dansk/sydslesviger" gradbøjes? Hvor ser du dig selv?
Hvad ved du om det frisiske mindretal?	Hvad skal der til for, at du vil være en aktiv kulturbærer for mindretallet?
<i>Egne spørgsmål om sprog, kultur og identitet</i>	

(Undervisningsideer udarbejdet af årsmødeudvalget med inspiration fra Tina Joost, skolekonsulent for faget dansk)

Muligheder for debat omkring årsmødemotto med årsmødeudvalgets medlemmer

Vi giver skolerne mulighed for at invitere årsmødeudvalget ind til en debat i marts/april, hvor udvalgets medlemmer holder oplæg for alle elever omkring årets motto, og hvad det vil sige at være del af det danske mindretal. Bagefter besøger vi de enkelte klasser for at diskutere med dem. Oplægget er således starten på gruppearbejdet og giver eleverne mulighed for at sætte ansigt på og stille spørgsmål direkte til dem, der sidder med organisationen. (Zejt-ung kan være med til besøget og benytte lejligheden til at fortælle om deres arbejde). Den enkelte lærer er også selv velkommen til at bruge ovenstående intro til at gå i gang. Et besøg er IKKE forudsætning for at deltage i nedenstående konkurrence, blot et tilbud.

Konkurrence

Ved hjælp af et arbejdspapir/spørgeskema får skolernes elever mulighed for at forholde sig til og diskutere årets motto på en kreativ måde i undervisningen.

Vi inviterer alle klasser til at være med i en konkurrence, hvor eleverne udarbejder et produkt, der sendes ind til kulturafdelingen **senest den 15. maj 2016**.

Der er ingen rammer eller betingelser for, hvad og hvordan produktet skal være og se ud, blot det handler om eller udtrykker noget om Sydslesvig / sprog, kultur og identitet og tager udgangspunkt i årsmødernes motto "Sydslesvig – hvad rager det DIG? – MIG!"

En fagjury bestående af repræsentanter fra SSF, SdU, Skoleforeningen og Zejt-ung er med til at kåre de 5 bedste bidrag, som præsenteres til friluftmødet i Flensborg. Dagens gæster kårer de 3 bedste, der får en præmie.

1. præmie: 250 euro til klassekassen
2. præmie: 100 euro til klassekassen
3. præmie: 50 euro til klassekassen

**Klasserne skal tilmelde sig ovenstående via deres lærer
senest den 18. april 2016 til SSFs kulturkonsulent
på mail nina@syfo.de**

Bilag

Eksempler på produkter, der kan udarbejdes:

- Digt
- Essay
- Eventyr
- Manuskript
- Kortfilm/lommefilm
- Musikvideo
- Tegnebog/tegnefilm
- Billede/foto
- Teaterforestilling
- Hørspil
- Skulptur
- Artikel
- Reportage
- Portrætartikel/personskildring
- Biografi
- Læserbrev
- Kronik
- Reklamer
- Nyhedsudsendelse
- Interview
- Radiomontage
- eller andet ...

